

Szénási Miklós

Nincs Vesztenivaló Idő

Albérlet az utcában, melynek neve Nincs Vesztenivaló. Innen hosszú kanyarok a Jutni Valamire térre, ahol a parkoló autók között az egyiket talán nyitja a kulcs, amit a zsebedben találtál. (Klíma nincs, és az ablak még nem elektromos.) Annyira gyorsan történik minden, kevergeted a téstabetűket a levesben, és nézed, hogy nő a szeretőd melle, szinte feszíti a kismamaruhát. Már nem is emlékszel, mit ünnepeltek. A piros pólót régen húztad magadra utoljára, a vörösön izzó csillagtól, vagy a szakállas gyilkostól rosszul vagy, nem akarok közösséget vállalni ezekkel, mondd, amikor kérdezik, mi a bajod Che Guevara eszméivel —

Húsz év múlva most van, döbbsz meg, hogy telefonon hívnak, ráérnél-e találkozni a régi fiúkkal és a régi lányokkal, süt a kagyló, annyit beszéltek, és azután gyorsan próbát teszel, hány nevet tudsz elsőre sorba írni. A bal szélső padsor teljesen tiszta. Kilencen voltak, Kilenc Különc, mondja Éva, erre nem emlékezted, a Péterfia utcai kocsmába szervezett, stratégiai megbeszélésnek álcázott találkozás csalódással indul, ezt nem lett volna szabad, gondolod, de hallgatsz róla, aztán rögtön azon lepődsz

meg, hogy Anikó, aki az egykori iskolában tanít (a másik oldalra törtél? — kérdezted tőle néhány éve, hogy összefutottatok, és újságolta, kinevezték végre), a szőke angoltanár nő meg azt felejtette el, hogyan múltattátok az időt, ti, fiúk, hatan a huszonegy lány mellett, órai borivás, cigizés szünetben, nadráglengetés a táblát képletekkel telirajzoló tanár háta mögött, virtus volt csupán, vonogatód szerényen a vállad, akkor szükségszerűnek látszott, hogy fordítsuk fel a világot, mintha nem fordult volna fel az magától is később, semmi hatásunk nincs semmire, mondd megrökönyödve, hogy úgy érzed, számon akarják kérni rajtad a változásokat, azt, ami veled történt és azt is, amit elmulasztottál, mit gondoltok, mi kellene ahhoz, hogy értelme legyen az egésznek, kérdezed és intesz, nem dohányzol, ez például pozitív változás, értékelitek közösen, a dohányzás káros az egészségre, mi nem káros, kérdezi Kati, szerencsére nem mondja, hogy valamiben úgyis meg kell halni, bár ez a mondat, gondolod, majd a következő húsz év után kap nagyobb nyomatókat, most még mindenki él, élünk, most még az a lépcsőfok van, ahonnan a temetőre is alig lehet látni, bár a fejfák között kezdenek szapo-

rodni a szülői sírokat jelölők, Kati édesanyja három nap múlva fog meghalni, aztán a te apád megy el két hónapon belül, váratlanul, műtét közben áll meg a szíve, el sem hiszed, hogy veled is megtörténhet, úgy sírsz majd, ahogyan a gyerekek, vége, ennyi volt, apád halála viszonyítási pont lesz, útkereszt, ahonnan elválnak a volt és a lesz, és nagyon fáj, nagyon fáj, de már semmi nem lesz, ami nem volt, csak az marad, ami lehetett volna – de most még csak a cseh sör van, a gyorsító unikum vagy körtepálinka, a lányok, akik nem lettek fiatalabbak, de veled sem állt meg az idő, nem is ballagott, nézed az arcokat, tulajdonképpen alig változtak, de már nem biztos, hogy szerencsés volna elképzelni őket fürdőruha nélkül, talán jobb, ha magadat sem, gondolod, miért rakódik le a zsír pont oda, ahova, igazgatód az övet deréktájon, még egy sört, intesz, hogy kérdezik, innál-e még valamit. Andi a mediterrán nyár földjéről tért haza élete párjával, spanyolt tanítok, mondja, a régi iskolában, te is, csodálkozol, nem is az számít, hogyan került oda, az a legkevesebb, hanem az út addig, mert a férje a Fidel-pokolban született, és nem tért haza, mikor diplomát kapott, ezért nem is levelezhet a családjával, pénzt sem küldhet, csak néha, mikor öt-hat évente valaki arra utazna, csak ilyen ritkán tehet kísérletet, hogy ismét kapcsolatba kerüljenek, hogy jelezze, él még, ne aggódjatok, minden rendben, Európa jóval hidegebb kontinens és a tengerek sem ragyognak olyan kéken itt, bár az olasz márvány megható, milyen ősi titkokat őriz, azt a helyet nagyon nem szerettem, mondja Andi, úgy fújja a füstöt, nézed, mint annak idején, az olaszok szemében én csak idegen voltam, gyanús nő, akiről nem tudnak semmit, csak azt látták, hogy mindig megyek valahova, reggel vittem a férjemet az intézetbe, aztán fordultam haza, minden áldott nap főztem, mert Carlos ahhoz szokott, délben érte mentem, szieszta után vissza, este pedig mint a mosott rongy, másra sem vágytam, csak heverni az ágyban, de a gyerekek is, meg a férjem is engem akartak ilyenkor, jó lett volna, ha van valaki körülöttünk, de hozzánk nem szegődött senki, sem takarítani, sem vasalni, most már itthon vagy és jobban érzed magad, kérdezed, Andi kreol, vidéki lány, falun mindig szebben sütött a nap, Carlos szőke és sápadt, nézed a férfi fotóját, Éva a gyerekéről hozott albumot, mindig más volt a fontosabb, nevet, mindig az, ami éppen volt, most ő a legfontosabb, olyan, akár az apja, az apja a másik férfi a társaságban, kísérő, aki próbálja bogozni, miről beszéltek, hat főre apadt a különcök száma, Tibor a messzi Miskolcon osztja az igazságot, így tudjátok, Feri az utolsó félórán küldött sms-t, valami közbejött, valami mindig közbejön, mondja Emőke, három gyermek anyja, szinte csak ezt tudod róla, vele ritkán találkozottál, de most szóváltásba fogtok keveredni, már csak másfél óra és közli, indulnia kell a gyerekért, mert bulizik Dávid, tizenkét évesen még túl fiatal a rock and rollhoz, tiltakozol, tizenegy lesz tíz perc múlva, ágyban volna a helye, mondd, bár a jogot, hogy mások másképpen gondolkozzanak erről, fenntartod, látod, engem ez különböztet meg a liberálisoktól, hogy én képes vagyok tolerálni a másságot, ezt elsőre értik, nem is hitted, hogy ennyire érdekel majd mindenkit a politika, örülsz, hogy nem a

rózsaszín és nem a piros vagonban ültök, ez már nem a KISZ-korszak, nem kötelező, de ajánlott, hogy ne vakon bízunk a sorsban, újabb sörök érkeznek és a hölgyeknek édes tokajit bontanak a pultnál, Tündéről ki hallott, kérdezi Éva, a szülei talán még a régi helyen laknak, talán nem, húsz év riasztó is tud lenni, három óra nem tarthat örökké, nem is tudod hirtelen szeretnél-e az éjszakában kóborolni, és nem azért, mert alulöltözted magad, nem is hitted, hogy ennyire hideg lesz majd, inkább az idő zavar, hogy hamarosan reggel lesz megint, szombat, vasárnap, semmi különös nem történik, de mit is szeretnél, mi egyéb történhetne, a gyerekeid nőnek, rég nem ülnek már karodon, egyik sem, a következő probléma, amivel küzdened kell, az örökös Hogyan Tovább, hat- vagy négyosztályos gimnázium, ez már a vég, mondd félhangosan a fürdőszobában, a magasra épített pultnak támaszkodva nézed az ismerős arcot, el sem tudod képzelni, hogyan voltál képes néhány éve fogselyem nélkül élni —

Nincs Vesztenivaló Idő — így nevezik a sugárutat a Másik Városban, ahova azután költöztél, hogy feladtál mindent, amiről úgy hitted, érdemes. Innen nincs perspektíva, minden foghíjat beépített a város. Hetven leszel. Hetven. Atyaisten, mondd, nem is emlékszel már, mikor voltál te igazi hős, a kurva életbe, igazi hős. A máját és vesét nem kíméled, mert inni jó és nehezen pusztul a szomjúság mohó vírusa, de már holmi agresszív túlmozgással nem terheled a szívet. (*No sports*, ahogy a britek mondják.) Örülsz annak, hogy te még nem botra támaszkodva jársz és nem igényled a párbeszédet sem az izzadó pénztárossal, nem udvarolod körbe, milyen jó ez az üzlet, ahol mindent egy helyen össze tudsz szedni, amire szükséged van, maradt még néhány évad a teljes lepusztulásig, amikor már csak nehezen értelmezhető hely lesz ez a világ, és a tükörben csak egyetlen arcot látsz a vén szarok csoportjából, akikre vadásznak. Nincs Vesztenivaló Idő — lámpavirágzás, szünyogriadó, erősen alkonyodik. A félkilós böszörményi szeletelt kenyeret viszed, a tejet eddig sem bírtad, szeretni ezután sem fogod, szeletelt sonka és szalámi, sárga húsu paprika, kettő darab, a szokásos, mondd, ez az utolsó remény, hogy minden olyan lesz, minden olyan lehet, ahogyan szereted. Nehezen találsz a kulcsot, aztán a zárban a helyét is. Évről évre sötétebb az előtér, mondd, ha nem felejtetted el. Mostanában úgy érzed, kíméletlenül hanyagolod a könyveket, a polcok görbék, helyet foglalsz a tévé előtt, a bútorokat már nem fogod újabbakra cserélni, nyitva az ablak és a függönyt húzat lengeti, a bőröd illata zavar, ez az örökös öregszag, gondolod, te vagy az asszonyod, nem is tudod, mi fáj jobban, ha kiből árad, az ördög így teszi próbára az embert, elvesz mindent, amit az Isten adott, szeretnél hinni abban, hogy lesz folytatás, de ahogy nézed a sötétet éjszaka és arcodról a szemérmetlen vérszívokat hessegeted, képtelen vagy szabadulni a gondolattól, hogy semmi értelme az egésznek, csak látszat volt a forradalom, és az archiválás kényszere is aztán, hogy öntudatra ébredtél és elhelyezkedtél a világ koordinátarendszerében. Doboló ujjakkal dadogod, mikor már azt hiszed, ennyi és mégsem, itt jártunk vándor, vidd híriül, tessék csak, hogy nem cselekedtünk semmit.